

בס"ד. שיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשי"ט.

בלתי מוגה

א. התחלת פרשתנו היא: "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו גוי' והקללה אם לא תשמעו גוי'".

וידועה השאלה¹: מדוע גבי ברכה נאמר לשון "אשר" ("אשר תשמעו"), הרי ברכה זו היא על תנאי [וכפי שמבהיר רש"י: "את הברכה — על מנת אשר תשמעו"], וא"כ הול"ל בלשון "אם", כמ"ש גבי קללה "אם לא תשמעו", ולמה נאמר בלשון "אשר"?

יש מתרצים², שכיון ש"לא ידח ממנו נדח"³, הרי בודאי שסוכ"ס יזכה כאו"א מישראל לברכה, ולכן לא נאמרה הברכה בלשון "אם", אלא בלשון "אשר", שהוא לשון ודאי; משא"כ בנוגע לקללה אי אפשר לומר בלשון ודאי, אלא רק בלשון "אם", דכיון שהאדם הוא בעל בחירה, הרי בידו לבחור בטוב, ולהיות במדריגת הבינוני (ש"היא מדת כל אדם ואחרי' כל אדם ימשוך"⁴) ש"לא עבר עבירה מימיו ולא יעבור לעולם"⁵, ואז לא יהי' צורך בענין הקללה כלל.

אבל, אין זה ביאור מספיק, שהרי מצינו שנאמר לשון "אם" גם בנוגע לקו הטוב, כמו: "אם בחוקותי תלכו"⁶, "אם בקולו תשמעו"⁷.

ויש מתרצים⁸, שהטעם שנאמר לשון "אשר" הוא לפי שלשון זה הוא סיוע ונתינת כח מלמעלה לקבלת הברכה (ע"י הענין ד"תשמעו אל מצוות גוי").

אבל, גם תירוץ זה אינו מספיק, שהרי גם לשון "אם" מורה על סיוע ונתינת כח, כדברי הגמרא⁹ עה"פ "אם בחוקותי תלכו", "אין אם אלא לשון תחנונים", וידוע שענין התחנונים שלמעלה הוא סיוע ונתינת כח¹⁰.

(5) שם רפי"ב.

(6) ר"פ בחוקותי.

(7) תהלים צה, ז.

(8) ראה אלשיך עה"פ.

(9) ע"ז ה, סע"א.

(10) ראה סה"מ הי"ש"ת ע' 88. תש"ב ע'

114 (נעתק ב"היום יום" כד אייר).

(1) ראה מפרשים עה"פ. וראה גם שיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול תשט"ז ס"ב (תו"מ חי"ז ע' 167). וש"נ.

(2) ראה כלי יקר עה"פ.

(3) ע"פ שמואל-ב יד, יד. וראה תניא

ספ"ט. ה' ת"ת לאדה"ז פ"ד סה"ג.

(4) תניא רפי"ד.

ב. ויש להקדים — שלא מדובר כאן על הזמן דלעתיד, כאשר "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ"¹¹, וכל הענינים יהיו בקו הטוב, דכיון שלא יהי' אז ענין הבחירה (ולכן יהיו אז "שנים אשר גו' אין גו' בהם חפץ"¹²), הרי גם ענין הברכה לא יהי' אז בשלימות; אלא המדובר הוא על הזמן דעתה, ימים אשר יש בהם חפץ, ואעפ"כ ישנם חילוקי לשונות — שבפסוקים "בחוקותי תלכו" ו"בקולו תשמעו" נאמר לשון "אם", ואילו בפ' ראה נאמר לשון "אשר".

והביאור בזה¹³:

"אם בחוקותי תלכו" — קאי על עבודת הצדיקים, שעבודתם היא הליכה בדרך ישרה, עבודת התורה והמצוות: "בחוקותי תלכו" — "שתהיו עמלים בתורה" (כפירוש רש"י, מספרא), "ואת מצוותי תשמרו" — קיום המצוות.

"אם בקולו תשמעו" — קאי על עבודת התשובה, כדאיתא בגמרא¹⁴ ששאלו את משיח "אימתי קאתי מר", והשיב "היום" — "היום אם בקולו תשמעו"¹⁵, והרי ההכנה לגאולה היא תשובה, כמארז"ל¹⁵ "ישראל שעושיין תשובה נגאלין" (וכהוספת הרמב"ם¹⁶ ורבנו הזקן באגרת התשובה¹⁷ — "מיד"). וכן מוכח מכללות הסוגיא שם, דקאי על ענין התשובה.

ואילו בפרשתנו מדובר אודות ב' העבודות, עבודת הצדיקים ועבודת התשובה, שזהו "ברכה וקללה": "ברכה" — עבודת הצדיקים, ו"קללה" — עבודת התשובה, כדלקמן.

ג. ובהקדם הביאור במש"נ בנוגע לב' הענינים דברכה וקללה — "ראה אנכי נותן לפניכם":

הפירוש "לפניכם" (ולא "לכם") הוא — "לפנימיותכם"¹⁸, ע"ד המבואר בפירוש הכתוב¹⁹ "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", ש"לפניהם" פירושו "לפנימיותם"²⁰.

15) שם צז, ב.

16) הלי' תשובה פ"ז ה"ה.

17) פי"א (ק, א).

18) ראה לקו"ת פרשתנו יח, סע"ד. סה"מ

שם ס"ע תרי.

19) ר"פ משפטים.

20) תו"א משפטים עה, ג.

11) זכרי' יג, ב.

12) קהלת יב, א. וראה שבת קנא, ב.

13) ראה ד"ה ראה אנכי דש"פ ראה

עטר"ת (סה"מ עטר"ת ס"ע תרט ואילך).

וראה גם שיחת ש"פ עקב, מבה"ח אלול

תשח"י ס"יא (תו"מ חכ"ג ע' 262). וש"נ.

14) סנהדרין צח, א.

ולכאורה, בשלמא בנוגע לברכה מובן הפירוש ד"לפניכם", "לפנימיותכם" — שקיום המצוות יהי בפנימיות, ולא באופן ד"פנו אלי עורף"²¹, ועיי"ז יהי גם שכר המצוות (שהו"ע הברכה) בפנימיות, דהיינו שיחדור ("דורכנעמען") באדם כולו, מן הקצה אל הקצה.

ובסגנון אחר — שהשכר דבני חיי ומזוני רויחי יהי בפנימיות: "בני" — בני עוסקים בתורה ובמצוות; "חיי" — לא סתם לחיות ("אָפּלעבן") מאה ועשרים שנה, אלא שהשנים יהיו מלאים בתוכן פנימי של תורה ומצוות; "ומזוני רויחי" — לא רק כדי להשקיט את רעבונו, אלא גם כדי להרגיש את "מוצא פי הוי"י"²² שבמאכל.

אבל בנוגע לענין הקללה — איך שייך שיהי הדבר בפנימיות? הרי ידוע שיהודי אינו רוצה וגם אינו יכול להיות נפרד מאלקות²³, ומה שעובר לפעמים עבירה, אין זה אלא לפי ש"נכנס בו רוח שטות"²⁴, וא"כ מובן שאין זה בפנימיות אלא בחיצוניות בלבד. וכמ"ש הרמב"ם²⁵ בביאור הטעם שגט מעושה בישראל כשר, כי בפנימיותו "רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות". וא"כ, איך שייך לומר בנוגע לענין הקללה "לפניכם", "לפנימיותכם"?

וכן בנוגע ללשון "נותן" — ענין של מתנה, ש"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"²⁶ — הרי זה שייך רק בנוגע לענין הברכה, ולא על ההיפך ח"ו.

וכן בנוגע ללשון "אנכי" — שהוא למעלה משמות הוי' ואלקים, כמ"ש במתן-תורה²⁷ "אנכי הוי' אלקיך" (שהסדר בזה הוא מלמעלה למטה: "אנכי", אח"כ "הוי'", ואח"כ "אלקיך"), "אנכי מי שאנכי"²⁸, "דלא אתרמיז לא בשום אות ולא בשום קוץ"²⁹ — איך שייך שמשם יומשך ענין של היפך הברכה?

ועכצ"ל, שפירוש "קללה" כאן אינו כפשוטו ח"ו, אלא ע"ד מ"ש³⁰ "ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה".

21) ירמ' ב, כז. וראה לקו"ת אחרי כו, ד. ובכ"מ.
 22) עקב ח, ג. וראה לקו"ת להאריז"ל עה"פ.
 23) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' א. שפד (נעתק ב"היום יום" כה תמוז). שם ע' תקמו (נעתק ב"היום יום" כא סיון). ועוד.
 24) סוטה ג, א.
 25) הל' גירושין ספ"ב.
 26) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.
 27) יתרו כ, ב.
 28) לקו"ת פרשתנו שם. וראה זח"ג יא, א.
 29) לקו"ת פינחס פ, ב. וראה זח"ג רנז, ב.
 30) תצא כג, ו.

וע"ד המבואר³¹ בנוגע לענין הקללות שבתוכחה, בפרשת בחוקותי ובפרשת תבוא, שאינם קללות כפשוטו ח"ו, אלא אדרבה — ברכות נעלות יותר, ודוקא מצד גודל מעלתן נאמרו באופן שלא תזיק להן עינא בישא של המקטרגים. וכפי שמצינו בגמרא³² ברכות שנאמרו באופן שהזולת הי' יכול לפרשם באופן הפכי, מטעם הנ"ל.

ותוכן הענין — שברכות אלו נמשכות מחסדים המכוסים שלמעלה מחסדים הגלויים, והכוונה היא שגם החסדים המכוסים יומשכו בטוב הנראה והנגלה.

וע"פ הידוע שכל המשכה מלמעלה באה ע"י עבודה המתאימה להמשכה זו, כיון ש"כל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה"³³, הרי מובן, שכדי להמשיך מחסדים המכוסים, צריכה להיות העבודה ד"בכל מאדך" (שלמעלה מבחי' "בכל לבבך ובכל נפשך")³⁴, שהו"ע העבודה דפנימיות הנפש, ובכללות הו"ע עבודת התשובה שהיא "בחילא יתיר"³⁵ (למעלה מעבודת הצדיקים שהיא בסדר מסודר), ומגעת בפנימיות הנפש; ולכן גם למעלה מגעת עבודה זו בבחי' מאד שלמעלה, פנימיות אלקות.

וכשם שהתשובה פועלת באדם ש"זדונות נעשות לו כזכיות"³⁶ — הנה עי"ז פועלים גם למעלה "ויהפוך גו' את הקללה לברכה", כיון שעבודת התשובה מגעת בבחי' מאד שלמעלה, ששם אין מקום לקללות (ע"ד פתגם אדמו"ר האמצעי³⁷ "כשאבא קורא הערט זיך ניט קיין קללות"), והכל נהפך לברכה, בטוב הנראה והנגלה.

ועפ"ז מובן שמ"ש "ראה אנכי נותן לפניכם" קאי על שני הענינים — עבודת הצדיקים ("ברכה") ועבודת התשובה ("קללה"), ואדרבה — ענין זה הוא בתוקף עוד יותר בעבודת התשובה, שמגעת בפנימיות יותר, כנ"ל.

ד. ועפ"ז יובן טעם חילוקי הלשונות בכתובים — שגבי "בחוקותי תלכו" ו"בקולו תשמעו" נאמר הלשון "אם", ואילו בפרשתנו נאמר הלשון "אשר":

בב' הכתובים "בחוקותי תלכו" ו"בקולו תשמעו" — כיון שבכל

(34) ואתחנן ו, ה.

(35) ראה זח"א קטט, ב.

(36) יומא פו, ב.

(37) תו"מ — רשימת היומן ע' שלח

(נעתק ב"היום יום" יז אלול).

(31) ראה לקו"ת בחוקותי מה, סע"א

ואילך. ובכ"מ.

(32) מו"ק ט, ב.

(33) סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב

ואילך.

אחד מהם מדובר אודות קו אחד, הקו דעבודת הצדיקים ("בחוקותי תלכו") או הקו דעבודת התשובה ("בקולו תשמעו"), לכן נאמר בהם לשון "אם", כיון שאין וודאות שהעבודה תהי' בקו זה, שהרי יתכן שתהי' העבודה בקו השני.

משא"כ בפרשתנו שמדובר אודות ב' הקוים — הרי ודאי הדבר שאצל כאו"א מישראל יהי' אחד משני הקוים,

— בביאת המשיח יהי' כאו"א מישראל שייך לשני הענינים, כמאמר³⁸ "משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא"; אבל גם קודם לכן, הנה מצד "לא ידח ממנו נדח", יהי' כאו"א מישראל שייך עכ"פ לאחת מב' עבודות אלו —

ולכן נאמר "אשר", לשון ודאי.

* * *

ה. ספר משנה־תורה נאמר לדור שנכנסו לארץ (כמובא בתניא³⁹), בתור הכנה להכניסה לארץ. ולכן נאמרו בו הרבה מצוות התלויות בארץ. [וואף שקצת מהם נאמרו גם בספרים שלפנ"ז — הרי מה שנזכרו בספרים אלו הוא מצד טעם מיוחד, וכמו בפ' שלח, שכיון שנפלה רוחם מצד מעשה המרגלים, לכן "בישר להם שייכנסו לארץ"⁴⁰, ועד"ז בנוגע לשאר המקומות שנזכר אודות מצוות התלויות בארץ. משא"כ בספר דברים נאמרו מצוות התלויות בארץ בהתאם לענינו של כללות הספר שהוא הכנה להכניסה לארץ].

וביניהם ישנו גם הציווי שנאמר בפרשתנו⁴¹: "כי ירחיב הוי' אלקיך את גבולך גו'",

— לכאורה הי' מקום לפרש דקאי על הזמן דלעתיד [ע"ד מ"ש גבי ערי מקלט (שזהו פנימיות הענין דחודש אלול⁴²) "ואם ירחיב ה' אלקיך את גבולך גו' ויספת לך עוד שלש ערים גו'"]⁴³, שאז תהי' הרחבה אמיתית. אבל, הפירוש האמיתי הוא דקאי על הכניסה לארץ ישראל, שזהו ענין של הרחבה לגבי המצב שקודם הכניסה לארץ ישראל —

(42) ראה שיחת ש"פ עקב, מבה"ח אלול תשי"א ס"ה ואילך (תו"מ ח"ג ס"ע 285 ואילך). וש"נ.

(43) פ' שופטים יט, ח"ט.

(38) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת דרושי שמע"צ צב, ב. ובכ"מ.

(39) ספכ"ה.

(40) ראה פרש"י שלח טו, ב. אוה"ח שם.

(41) יב, כ.

"בכל אות נפשך תאכל בשר וגו'".

ו. נתבאר תוכן מחלוקת ר' ישמעאל ור' עקיבא⁴⁴ אם במדבר נאסר להם בשר תאוה, או אדרבה הותר להם בשר נחירה (בפנימיות הענינים) — שאכילת ובירור בשר תאוה אפ"ל רק כשישנה הרחבה בכחות הרוחניים⁴⁵, משא"כ במדבר שבהיותם נשמות בגופים היו שייכים לענינים רוחניים בלבד⁴⁶; ואעפ"כ לדעת ר"ע הותר להם בשר נחירה (אף שאכילת בשר⁴⁷ הו"ע של ירידה גדולה⁴⁸), כי, מצד מעלתם ה' בכל עשיותיהם (גם בענין של ירידה) איזה ענין של בירור וזיכוך⁴⁹ (ומ"מ לא הוצרכו לשחיטה⁵⁰, ולדעת הרמב"ם נאסר להם בשר שחיטה, שה' נחשב כמו חולין בעזרה⁵¹) — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידית), ונדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1108 ואילך.

* * *

ע"ד שמצינו (שבת קיד, א) ש"תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה", משא"כ "מרדעת של חמור" (ועד"ו "עם הדומה לחמור" (יבמות סב, א)), שבה לא נוגע ענין של רבב.

49) וכמו שהוא בנוגע לכל ישראל, שמחד גיסא, מצד גודל מעלתם הרי הירידה אצלם היא יותר מאשר אצל אוה"ע, כי, כל הגבוה גבוה ביותר נופל למטה מטה יותר (ראה לקו"ת פרשתנו יט, ג. ובכ"מ), אבל לאידך גיסא, כיון ש"ישראל .. פסקה זוהמתן" (שבת קמו, רע"א), לא יתכן שתהי' אצלם ההגשמה בדומה לאוה"ע ש"לא פסקה זוהמתן" (ובפרט מצד אכילת שקצים ורמשים, כמבואר בגמרא (שם קמה, ב)).

50) (בענין השחיטה שהוא כדי למנוע צער בעלי חיים): ולהעיר ממ"ש בספרי קבלה (ס' התמונה תמונה ג אות ה — הובא בעבוה"ק ח"ב פל"ד. של"ה פרשתנו שעה, א) שענין זה נכלל במ"ש (קדושים יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך", "ברור לו מיתה יפה" (פסחים עה, א. וש"נ).

51) וע"ד המבואר בענין יוסף הצדיק, שע"י שמל את המצריים נעשית יניקת הלעו"ז מקדושה (ראה גם תו"מ חכ"ב ע' 223 ובהערה 38 שם). ועד"ז בנדו"ד, שע"י השחיטה במדבר ה' נמשך ענין הקדושה במקום בלתי רצוי.

44) חולין טז, ב.

45) וע"ד מארו"ל (פסחים מט, ריש ע"ב) "עם הארץ אסור לאכול בשר", דכיון שאין לו בחי' בשר הרוחני, כלשון חז"ל (ב"ב כב, א) "בישראל שמינא בי רבא" — אינו יכול לברר את הבשר הגשמי (ראה לקו"ת בהעלותך לא, ג ואילך. ובכ"מ).

46) וע"ד המבואר בלקו"ת (נצבים מט, ב), ש"יש בחי' אצילות גם בעש"י, והיינו, שאצילות אינו "איש" ("ערגעץ וואו"), אלא למטה בעוה"ז, וראי' לזה — שהרי "נשמת משה רבינו עליו השלום היתה מבחינת אצילות", גם בהיותו למטה, כשעמד ליד פרעה ודבר עמו כו'.

ומכ"ש בנוגע לבני" בהיותם במדבר, שע"י זיכוכם נעשו שייכים רק לרוחניות — שלכן ניוונו ממך, שהוא לחם המלאכים (ראה יומא עה, ב), ושתו מים מבארה של מרים, שהיתה מטהרת אפילו את המצורע (ראה שבת לה, א ובפרש"י ד"ה טהור), וענני הכבוד היו מככסים את לבושיהם (מדרש תהלים כג, ב. דבר"ר ס"פ תבא. פרש"י עקב ח, ד).

47) ובפרט שהיו יכולים לטעום טעם בשר גם באכילת המן, שהרי היו טועמים בו כל הטעמים (יומא עה, א).

48) ולגבי ערך גודל מדויגת דור המדבר, הרי זה נחשב לירידה גדולה עוד יותר —

ז. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה עשר תעשר גו'.

* * *

ח. עומדים לקרוא עתה "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך גו"⁵², שתוכנה, שהאדם צריך לשפוט עצמו בכל הענינים.

והרי זהו תוכן העבודה דחודש אלול⁵³, כפי שמסר לנו כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵⁴, שחודש אלול הוא חודש החשבון, שבו יש לערוך את חשבון הנפש על כל הענינים שהיו בי"א החדשים שלפנ"ז, ובשנת העיבור — גם על חודש העיבור.

וזוהו "שופטים ושוטרים גו' ושפטו את העם גו'" — דקאי על כל איברי הגוף, כדאיתא בגמרא⁵⁵ "עיר קטנה זה הגוף, ואנשים בה מעט אלו אברים", שכל אבר צריך לקיים בו מצוה מיוחדת, וכפי שמצינו בספרי מוני המצוות⁵⁶ שמונים פרטי המצוות השייכים לכל אבר, וכללות רמ"ח מצוות עשה הם כנגד רמ"ח איברי הגוף⁵⁷. ובענין זה צריך להיות המשפט — "משפט צדק" — כיצד ניצל האדם כל אבר במשך השנה, האם קיים בו את הענינים והמצוות שעליו לקיים בו.

ונוסף על ענין המשפט שע"י ה"שופטים", יש צורך גם ב"שוטרים" — "הרודין את העם .. במקל"⁵⁸, שזהו המקל שבו רודים את היצר הרע, כמארז"ל⁵⁹ "כשם שדרכו של כלב ללקות במקל כו'".

[וזוהו הטעם שמונה במדרש⁶⁰ את מספר הכלבים שהיו ליעקב אבינו — דלכאורה למאי נפק"מ? — כי, כלבים הם ענין הפכי כו', ויעקב הפכם לטוב, ע"י העבודה ד"מקל"].

ט. והנה, בהמשכים של כ"ק אדמו"ר מהר"ש⁶¹ מבואר בארוכה שישנם ב' בחי' מקל: (א) מקל הנ"ל שבו רודים את היצה"ר, (ב) "מקל נועם"⁶² שיהי' לעתיד.

ומ"ש "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" — הרי זה (לא) רק ע"י המקל שרודין בו את היצה"ר, אלא) גם ע"י "מקל נועם".

52) ר"פ שופטים.

53) ראה שיחת ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול תשי"ד סט"ז ואילך (תו"מ חי"ב ע' 183 ואילך). וש"נ.

54) ראה סה"מ תרצ"ו ס"ע 141. וש"נ.

55) נדרים לב, ריש ע"ב.

56) ספר חרדים (וראה גם תו"מ חכ"ב

ריש ע' 256. חכ"ג ס"ע 59).

57) ראה מכות כג, סע"ב. זח"א קע, ב.

58) פרש"י עה"פ.

59) שמו"ר פ"ט, ב.

60) ב"ר פע"ג, יא.

61) המשך וככה תרל"ז פקט"ו ואילך.

62) זכר"י יא, ז. וראה סנהדרין כד, א.

והענין בזה:

ענינו של "שער" ("שעריך") — שיש בו כמה אופנים: שער של בית, שער של חצר, ועד לשער של עיר, דקאי על כללות העולם, שנתהווה מבחי' "עיר אלקינו"⁶³ — שהוא משמש לכניסה ויציאה.

כלומר: צריך לדעת שלא די בכך שהאדם מקבל מהעולם את הענינים שהוא זקוק להם ("יציאה"), ומלבד זה אין לו קשר עם העולם, אלא עליו גם להשפיע השפעת וגילוי אלקות בעולם ("כניסה").

יש צורך לפתוח "שער" ולעשות "דרך" — "ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט"⁶⁴, וכפי שמבאר אדמו"ר האמצעי⁶⁵, שענינה של "דרך" הוא שעל ידה מקשרים אפילו פינה נידחת עם "עיר הבירה", ועד ל"היכל המלכות", ועד לחדר לפניו מחדר, ששם נמצא המלך בעצמו.

וזהו תוכן העבודה ד"שער" ו"דרך" — לקשר גם פינה נידחת שבקצה העולם עם מלך מלכי המלכים הקב"ה, בב' האופנים ד"כניסה" ו"יציאה" — העלאה והמשכה.

ועבודה זו צריכה להיות באופן ד"מקל נועם", דהיינו שההשפעה בעולם היא ע"י נועם ואהבת ישראל, שצריכה להיות לכאור"א מישראל, כמאמר הבעש"ט⁶⁶ שאהבת ישראל צ"ל גם ליהודי הנמצא בקצוי תבל.

י. וזהו "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך":

לכל לראש צריך להיות ענין המשפט ("שופטים"): כשם שבגשמיות, כשעוברים את גבול המדינה מבקרים ובודקים מה מותר להביא למדינה זו — כן הוא ברוחניות, שכאשר נוסעים בשליחות לאיטליא, לאוסטרליא, לאנגליא או לאה"ק ת"ו, צריך להביא לשם את הענינים שעל ידם בונים ומחזקים את היכל כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"⁶⁷, ו"יפתח בדורו כשמואל בדורו"⁶⁸, ששמואל שקול כנגד משה ואהרן⁶⁹.

ואופן העבודה צ"ל ע"י הענין ד"שוטרים", ובאופן ד"מקל נועם", שע"י דרכי נועם מקרבים אפילו פינה נידחת (כנ"ל).

ג אדר א).

63) תהלים מח, ב.

67) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

64) וירא יח, יט.

68) ר"ה כה, ריש ע"ב.

65) ביאורו"ז ר"פ וישלח (יט, ב ואילך).

69) ברכות לא, ב. תנחומא קרח ה. פרש"י

66) ראה כתר שם טוב בהוספות סקל"ג.

קרח טז, ז.

ש"נ (נעתק ב"היום יום" טו כסלו. וראה שם

ובפרט בחודש אלול, שבו ישנו גילוי י"ג מדות הרחמים⁷⁰, שהם כנגד⁷¹ י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן⁷².

70 ראה לקו"ת פרשתנו לב, א ואילך. ובכ"מ.
 71 ראה או"ת להה"מ ס"פ בהעלותך. ובכ"מ.
 72 חסר סיום הענין (המו"2).